

16.02.22

En ny kultur, der værdsætter
billedkunstnerisk og
kuratorisk arbejde

Alt imens der de senere år har været et øget fokus på billedkunstneres arbejdsvilkår, mangler vi stadig at se reelle forandringer på området. I UKK tror vi på at der er behov for en kulturændring, hvor flere aktører føler og tager mere ansvar for at bevæge vores sektor i den rigtige retning.

Som dokumenteret i to rapporter af økonom Trine Bille (1, 2), er billedkunstnere blandt de fattigste indkomstgrupper i Danmark. Og som konsekvens af covid-19 pandemien, estimerer UNESCO at 10 millioner jobs gik tabt i de kreative industrier globalt. I det der følger sætter vi fokus på to sager hvor etablerede institutioner fraviger det ansvar og lederskab de har og foreslår derefter en vej frem for vores sektor.

PLATFORM, et projekt af Nikolaj Kunsthal, er blevet markedsført som en "hestesko" til nyligt uddannede billedkunstnere og kuratorer. Over de kommende tre år, er 18 hold af én billedkunstner og én kurator, inviteret til at lave en soloudstilling i et rum på 60m². Dette involverer udstilling af enten nye eller eksisterende værker samt en artist talk. Projektet har modtaget 1.5 millioner af Det Obelske Familiefond. Af det beløb, går 360.000 til de billedkunstnere og kuratorer der skaber indholdet til PLATFORM (10.000 pr. person). Taget den store mængde arbejde i betragtning, som det kræver at skabe en soloudstilling, samt forberedelser til en artist talk, er det beløb ganske enkelt alt for lavt.

I en relateret sag har GL STRAND offentliggjort et open call for projektet @Læderstræde, hvor ansøgere vil modtage 100.000 i et såkaldt "koncepthonorar". Også dette initiativ er markedsført til yngre billedkunstnere og kuratorer. For de 100.000 forventes det at ansøgeren konceptualiserer, fundraiser og drifter et projektrum i et år med start 1 September, 2022. Det nævnes at det forventes at projektrummet som minimum skal være åbent onsdag til lørdag, 13-17. Dette alene er 16 timer pr. uge, og samlet set ca. 800 timer (125 i timen) for den samlede periode. Dette efterlader intet budget til udvikling, betaling af billedkunstnere og kuratorer eller produktion af udstillingerne.

UKK har været i dialog med Nikolaj Kunsthal og GL STRAND for at udtrykke vores bekymring om initiativernes økonomiske rammer samt tilbudt vores hjælp for at forbedre dem. Vi byder selvsagt alle initiativer velkommen, der søger at støtte og hjælpe nyuddannede såvel som alle andre billedkunstnere og kuratorer i Danmark, men der er en vis standard som de bør leve op til, i forhold til de arbejdsvilkår og økonomiske rammer de udstikker. Og særligt når man arbejder med nyuddannede, har vores sektor som helhed et ansvar i at hjælpe dem med at forhandle løn og kontrakter, udregne den mængde arbejde et givent projekt vil kræve og alt andet det involverer at være en fri agent på et marked.

Som respons udvikler vi en guide til fonde, institutioner og andre aktører der ønsker at skabe bedre arbejdsvilkår og støtte for billedkunstnere og kuratorer. Se også vores vejledende minimumssatser her.

Regulering og politik på området nævnes ofte i denne debat, som det eneste sted hvorfra reel forandring kan komme. I UKK tror vi på at der er behov for en mere omfattende kulturændring og øget lederskab på området, der værdsætter billedkunstnerisk og kuratorisk arbejde og skaber økonomiske rammer og arbejdsvilkår, der muliggør udvikling og eksperimenter. Alle har et ansvar for at bidrage til denne forandring. Reel forandring vil ikke kun komme fra én side, om det så er politikere og embedsværket, ledere af institutioner, billedkunstnerne og kuratorerne eller private og offentlige fonde. Alle parter bør starte et arbejde med at overveje hvad de kan gøre fra i dag af samt i det lange løb, for at bevæge vores sektor i en mere økonomisk bæredygtig retning.

Til politikere og embedsværket

Som en del af de aktuelle medieforhandlinger, skriver Kulturministeriet at "Tilskudsmodtagere skal leve op til overenskomstlignende løn- og arbejdsvilkår". Hvis det er tilfældet, hvorfor bør de samme retningslinier så ikke gælde for statsstøttede kulturinstitutioner?

Til institutioner

I er blandt de vigtigste aktører, hvis vi skal se en reel forbedring af hvordan vi samarbejder på billedkunstfeltet og prioriterer vores økonomiske ressourcer. Vi vil gerne assistere og hjælpe jer med at blive bedre til at støtte og skabe gode arbejdsvilkår for de billedkunstnere og kuratorer i arbejder med, så ræk meget gerne ud til os.

Til private og offentlige fonde

Vi har været i dialog med en række private fonde, der allesammen er klar over problemerne opridset her og meget gerne vil hjælpe. Ingen af dem har dog retningslinier for hvor meget billedkunstnere og kuratorer bør betales, hvorfor det er en beslutning der overlades til ansøgerne, deres prioriteringer og samarbejdspartnere. Vi opfordrer alle fonde til at overveje hvad de kan gøre for at hjælpe og vil tilbyde meget gerne feedback på ideer.

Til vores medlemmer, kunstnere og kuratorer

Vil gerne hører fra jer: Hvilke arbejdsvilkår og rammer vil I ønske institutioner tilbød jer? Hvilken type støtte eller mulighed vil I gerne modtage? Har I haft erfaringer med institutioner der lykkedes med at skabe gode arbejdsvilkår, tid og rum for at du/i kunne udforske og udvikle jeres praksis? Hvis I oplever dårlige arbejdsvilkår, så skriv eller ring til os.

For at se vores guide, så klik her.